X. évfolyam Zombor, csütörtök 1891. deczember 10-én. 99. szám.

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
A bajai utczával szemközti ujonan épült Falcione-féle ház, I-ső emelet.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők

Felelős szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Népiskolai tanitóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Fölhivás!

Zombor sz. kir. város ellenzéki érzületű választó polgáraihoz!

Az első ötéves parlamenti czyklus befejezéséhez közeledik s azzal, hogy a kormány öt hóra terjedő indemnityt szavaztatott meg magának, alapos aggodalmakat keltett föl országszerte, hogy kárhozatos uralmát egy váratlanul föloszlatott parlament s előkészületlen választási csiny utján akarja további öt évre biztositani.

Ez birta arra az ellenzéki pártokat, hogy idejekorán lábra állitsák hadi erejüket s megkezdjék a kivivandó nagy harcz stratégiai szervezését, mely nélkül a tervezett politikai csiny diadalt ülhetne az alkotmányos jogokon.

Ez indit bennünket arra, hogy az ellenzéki érzületü polgárságot értesitsük a zombori párt eddigi ténykedéseiről.

Köztudomásu, hogy e város ellenzéki polgárai elsők voltak az országban, a kik a minap a nemzeti-párt bölcs vezére, gróf Apponyi Albert jelenlétében bontották ki a harczi lobogót, melyet hét év előtt dicső emlékü Mártonfy Károly győzelmével avattak diadalmi jelvénnyé, elsők levén, a kik a jövő évi választási küzdelemre törhetetlen hüségüket s tántorithatatlan ragaszkodásukat fölajánlták.

Az elsők között állanak a zombori nemzeti-párt hivei most is, midőn képviselőjelöltjük gyanánt dr. Drakulits Pál urat ki kiáltották, körüle tekintélyes számban csoportosultak s nevének lelkes éltetésével harczi készségüknek férfias bátorsággal kifejezést adtak!

A nemzeti párt czéljainak előmozditása érdekében földézett mozgalmak elsőségeért verseng a párt most is, midőn a kibontott párt-lobogó alá hivja összes hiveit s a katona hüségesküjét kéri az elvekhez, a melyeket győzelemre akarunk juttatni.

Igen! e fölhivás czélja harczba szólitani összes hivünket — még pedig tudatában annak, hogy egy kormány-szeszélytől függ: mikor vivasszék ki a döntő csata.

A nemzeti párt hiveinek az elvek fegyverzetében kell állniok minden pillanatban, hogy a kormány cselfogása ne sikerüljön, hogy lovagias harczczal vivjuk ki ügyünk igazságát: — a győzelmet.

Mert nekünk győznünk kell ezuttal, száz és száz okunk van hinni, hogy győzni fogunk s a magyarok istene is ugy akarja, hogy elég legyen már a megaláztatás, a nemzeti elzüllés, a politikai jogfeladás s az elvek nélkül ispotály-kormányzatból!

Győznünk kell, mert a győzelem e vármegye s e város életében uj, szebb jövő hajnalát deriti reánk!

Győznünk kell, mert mi nem személyeket, nem bim-basákat, nem a koncz-uralmat, nem a protekczió élhetetlenségét uraljuk, de a mi urunk a nemzeti eszmék fölszentelt oltára, az elvek önzetlen diadala, a mi urunk gróf Apponyi Albert — a haza uj, élő Deák Ferenczének programmja, a mely egyértelmü a társadalmi teljes szabadsággal, egyértelmü a közjóléttel és boldogsággal.

Föl tehát tisztelt elvtársak az élet-halál harczra elveinkért s meggyőződésünkért!

A gyávák számára teremtetett az uszály, hadd hordják tovább is s legyen osztály-részük a feléjük dobott koncz!

A bátraké a szabadság, a melynek napja szebben ragyog az önérdek s protekczio-uralom ál-ragyogványainál.

Most tehát arról van szó: tudunk-e összetartani, avagy megvesz bennünket az ellenpárt ravasz hazudozásokkal, rágalmazó fondorlatokkal, csábos igéretekkel, gunyolódó kicsinylésel s kopott kortes-fogásokkal?

A ki igaz hive a nemzeti pártnak, az jelöltünk mellett utolsó csepp véréig kitart.

A ki ingadozik: az áruba bocsájtja elveit!

Elvtársak!

Csak akkor bukhatunk, ha sorainkat az ármány s fondorkodás megritkitja. Pedig nagy szégyen volna ily gyöngeségek által ejteni el a legmagasztosabb ügyet.

Ellenfeleink ki fognak gúnyolni, ha fölülünk üres kortes-fogásoknak!

Még egyszer is: Tartsunk össze! És maradjunk meg mindvégig egyhangu jelszavunk mellett, a melyet a választási urnák előtt szavazatunk sulyával becsülünk meg, hogy:

Éljen dr. Drakulits Pál, a zombori nemzeti-párt képviselőjelöltje!

Zászlóbontás Zomborban.

A zombori nemzeti-párt zászlóbontó ünnepélyes párt-értekezlete f. hó 6-án tartatott meg Szemző István pártelnök lakásán. Czélja volt e nagyobbszabásu értekezletnek dr. Drakulits Pál kijelölését szélesebb körben proklamálni s megalakitani a párt végrehajtó bizottságát.

Az értekezletre meghivók szét nem bocsájtottak s annak megtartása is f. hó 4-én esti 6 órakor határoztatott el.

Mindennek daczára sok száz főnyi választó polgárság gyült egybe a párt-elnök magánlakásán s e nagy szám miatt nem lehetett zárt helyiségben, hanem a tágas udvaron kellett a konferenciát megtartani. — Szemző István pártelnök lelkes szavakkal tolmácsolta a polgárság előtt a párt eddigi ténykedését, kiemelve azt, hogy a párt jelöltül dr. Drakulits Pál, volt megyei alügyész urat tartja legalkalmasabbnak, miért is ajánlja őt a polgárságnak megválasztásra. Egyhangu s lelkes éljenek és zsiviók hangzottak erre föl, megpecsétléséül annak, a mit a pártvezetőség határozott, mely után dr. Alföldy Árpád s dr. Donoszlovits Vilmos eltávoztak, hogy rövid időre dr. Drakulits Pál társaságában térjenek vissza.

Hosszas s élénk ovatiók fogadták a nemzeti párt jelöltjét, kihez most Szemző István párt-elnök intézett nyilvános fölszólitást, hajlandó-e a választó polgárság kérelmének eleget tenni s a jelöltséget nemzeti párti programmal elfogadni?

Dr. Drakulits Pál erre hosszu magyar s szerb szónoklattal felelt, melyet közelebb egész terjedelemben fogunk közölni.

A zajos éljenektől többször félbeszakitott szónoklat után dr. Alföldy Árpád intézett lelkes fölhivást a polgársághoz, inditványozva, hogy most már — miután a jelölt egyhangulag kikiáltatott, bocsásson ki a párt egy fölhivást az összes ellenzéki választókhoz, fölkérve azokat, hogy teljes erővel küzdjenek a párt kitüzött czéljaiért s a jelölt megválasztatásáért, mely czélból valamennyi jelenlevő irja alá a megszerkesztendő fölhivást.

Az inditvány egyhangulag elfogadtatott.

Azután még Radulovits szólott fel szerb nyelven, sziporkázó szellemes élczeivel élénk derültséget keltve és fölvillanyozva a polgárságot, mely folytonosan éljenezett.

Dr. Molnár Gyula inditványozta, hogy gr. Apponyi Albert-hez az ünnepélyes zászlóbontás alkalmából üdvözlő táviratot intézzenek, mely inditvány egyhangulag el is fogadtatott, s a következő táviratot adatott föl:

Méltóságos

gr. Apponyi Albert orsz. képviselő úrnak.

Budapest.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Szerettelek . . .

Szerettelek, midőn csupán
Arczképed láttam, édesem;
Szerettelek, hogy legelőször
Szemedbe nézett a szemem;
Szerettelek, midőn hivém még:
Boldog leszek — eljő a nap;
Szerettelek, hogy ittasulva
Csókoltam égő ajkadat . . .
Óh ámitás, óh dőre játék!
Vigaszt se nyujt már a remény;
Csak most tudom: hogyan szeretlek,
Mert többé nem vagy már enyém!

Prém József.

MIKOR ÉN VŐFÉLY VOLTAM.

Irta: MILTICS.

(Vége.)

Fölemelkedett tehát fölveendő az ő kését meg az én villámat. Midőn kezébe adtam kését, ő megszoritá kezemet. Ezen kézszoritás áthatotta egész testemet és lelkemet. Különösen szivem oly sebesen dobogott, mint soha azelőtt. Nem is csekélység, ha szép lány megszoritja fiatal legény kezét; még az öregnél is élénkebb mozgásba hozza a vér keringését.

A kövér jegyzőné, ki átellenünkben ült, mindjárt észrevette, hogy valami különös történt velünk és azért nem is átallotta bennünket az egész társaság előtt megpirongatni figyelmeztetve, hogy vigyázzunk magunkra.

E percztől kezdve mindenki szemmel kisérte minden mozdulatunkat és viselkedésünket. Megkettőzött közönynyel viselettem mostantól fogva koszorulányom irányában, hogy igy még a gyanu árnyat is eloszlassam megfigyelőinkben. Vacsora közben nem szolgáltam neki, ha valamire szüksége volt; kanalát, melyet véletlenül (kérem, megint megakarta szoritani kezemet!) leejtett, nem én vettem föl, hanem a tőle jobbra ülő Miska bácsi volt oly udvarias. (Hogy megszoritá-e ennek a kezét is, azt nem tudom.) Meg akartam mutatni, hogy engem e női szépség le nem bilinceselhet. (Pedig máris fülig voltam szerelmes beléje!)

Az asztaltól fölkelvén megkezdődött a táncz. Én tánczolni nem tudván, — nem mintha ügyetlen lennék, hanem mert nem akarom e furcsa művészetet megtanulni, — a másik szobába huzódtam vissza, hol a pohár bujdosott és ahol a jó kedv volt megszerezhető. Nekem ugyan csak bátorságra volt szükségem tervem kiviteléhez és ezt a borban véltem föltalálhatni; hisz bor ad erőt, bor vigasztal!

Járt a pohár kézről-kézre; a felköszöntések sürün érték egymást, hol a boldog párt éltetve, hol az örömszülők egészségére üritve egyik-másik poharát. Már érezni kezdém magamban a bátorságot éz elérkezettnek tartottam az időt, hol szép koszorúlányomnak szivem mély titkát elárulhatom. Ő ugyan sejtette azt, de én mégis mondani akartam neki, hogy ne csak sejtse, de tudja is meg.

Bátorságom nöttön-nőtt, olyannyira, hogy még a tánczra is adtam rá fejemet. Lassú csárdást húzott a czigány: ezt valahogyan tudom tánczolni. Fölkértem hát koszorúlányomat.

»Mért várakoztatott ily sokáig?«

Oly esdve mondta e szavakat, hogy majd őrültté tettek engem. Kapkodtam, bátorságom cserben hagyott, alig voltam képes valamit is válaszolni kérdésére.

»Kérem bocsásson meg, de az igazat megvallva: nem tudok tánczolni.«

Mért nem jött hát akkor ama szobába, amelyben vacsora előtt időztünk?«

»Felköszöntöttem a boldog párt és a mondandó dictiót át is kellett gondolnom. Miután befejeztem volt beszédemet, rögtön ide siettem.«

»Jól van! Hanem, mondja csak, mért volt oly közönyös irányomban a vacsora alatt?«

»De kérem szépen, kedves kisasszonyom, nem látta, hogy figyelt mindenki ránk, hogy kisérték figyelemmel minden mozdulatunkat. Hogy a gyanút eloszlassam megfigyelőinkben, közönyt szinleltem irányában.

»Ha igy áll a dolog, akkor megbocsájtok és felejtek mindent. Azonban édes Miltics úr, nem fáradna át az is, mert szobába egy szóra velem?«

Mi akar ez lenni? Koszorúlányom magányos szobába hiv egy szóra?! Ni-ni, mily különös!

»Óh kérem, igen szivesen. De nem lenne üdvösebb úgy a szobába jutni, hogy ne vegyen észre bennünket senki?«

»Persze hogy jobb volna. De hát hogyan lehetséges ez?«

»Igen egyszerü. Kegyed fejfájásról panaszkodik és átkisértheti magát a másik szobába. Aztán visszaküldi kisérőjét, kérvén őt hogy magára hagyassék. Én meg, majd csak valamely ürügyet találok, melynek szine alatt egy időre elhagyhatom a társaságot. Tetszik igy?«

Jól van! Egy negyed óra mulva fogom megkezdeni a'szinlelést és egy fél óra után már együtt lehetünk a szobában.«

Tehát megvan! — azaz nincsen még meg, tudniillik az ürügy, melyet föl akarok használni mentségemre. Hm! most látom csak, hogy tanácsadó veréb vagyok; másnak tudtam tanácsot adni, magamnak meg nem vagyok képes valamire való ürügyet komponálni.

Hej, adta ránczos csizmáját, hát hiába voltam én valamikor diák?! Megvan! Találtam már ürügyet. Azt hazudom, hogy ott felejtettem barátomnál, hova szálltam, fölső kabátomban pénztárczámat és igy még a czigánynak sem adhatok valamit, ha kéregetni jön. Olyan hazugság ez, melynek mását keresni kell. Először nincs is pénzem, annál kevésbé pénztárczám. De hát kérem diákkoromban tanultam az efféle ürügyeket komponálni.

A fél óra elmult — tehát nem lehet tovább késnem. Magamhoz szólitottam vőfélytársamat és megsugám neki hazugságomat meghagyván, ha keresnek, mondja meg hol vagyok és miért mentem el.

Az ismert szobaajtóhoz mentem, de ez be volt zárva. Kopogtam és kinyilt. Ott volt szép koszorulányom. Tehát együtt voltunk ismét. Az ajtó belülről bezáratott és mi most zavartalanul cseveghettünk egymással.

»Csakhogy megérkezett. Már vagy öt percz óta várok önre. Tudja-e ön, legalább sejti-e miért fárasztottam ide?«

»Én kérem, sem nem tudom, sem nem sejtem.«

»Ugy hát legyen szives kérdésemre felelni, melyeket Önhöz intézek. — Mondja csak, mit gondolt magában akkor, mikor templomba mentünk és én önhöz hozzá simultam? Nem illetlenség volt ez tőlem?«

»Ké-ké-kérem, nem gondoltam magamban semmit, hanem szivemben kezdtem érezni valami különöset, amit azonban nem tudom, hogy micsoda.«

»Hát mikor vacsora alatt kezét megszoritám, nem gondolt rosszat felőlem. Nem haragudott meg?«

»Oh nem, kedves kisasszonyom! Megszoktam én még ezt is becsülni, ha szép növel kezet toghatok. Ezen kézszoritása

Nemzeti párt zombori jelöltjéül dr. Drakulits Pál nagyszámu választópolgárság által egyhangulag nagy lelkesedéssel kiáltatott. A lakásomon megtartott pártgyülés valóság ünnepélyllyé nőtte ki magát, mely a nemzeti-párt elveihez való hűségének és különösen Méltóságod, mint annak dicső vezére iránti tántorithatatlan ragaszkodásának lelkes szavakban több izben kifejezést adott. Egyhangu határozatkép sietünk azt Méltóságod tudomására juttatni.

Szemző István,
pártelnök.

A táviratra gr. Apponyi Albert a következő táviratot választ adta:

Szemző István Zombor.

Üdvözlöm a zombori lelkes pártot és jelöltjét, — megkösönve a szives megemlékezést.

Apponyi.

Azután dr. Alföldy inditványa vitetett keresztül, a menynyiben a jelenlevők föliratkoztak a kibocsájtandó fölhivás czéljából, s rövid idő alatt 200-nál több aláirás gyült egybe.

A fölhivást lapunk közelebbi számában közöljük.

POLITIKAI HIREK.

** **A nemzeti párt decz. hó 6-án** délután Király i Pál elnöklete alatt tartott értekezletén tárgyalás alá vette az 1892. évben kiállitandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot és a honvédelmi miniszter jelentését, mely a közös hadseregbeli és honvédségbeli egyévi önkénytesek tiszti vizsgájának eredményéről szól az 1890—91-diki tényleges szolgálati év végéig.

Bolgár Ferencz, Beöthy Ákos, Bernáth Béla, Veszter Imre és Horánszky Nándor felszólalása után az értekezlet elfogadta az ujoncziutalékról szóló törvényjavaslatot és tudomásul vette a honvédelmi miniszter jelentését. A párt részéről beadandó határozati javaslattal Bolgár Ferencz bizatott meg.

Országgyűlési napló.

— **A képviselőház ülése decz. 5-én.** — A képviselőház rövid ülését főleg az elnöki, bejelentések vették igénybe. A miniszterelnök két rendbeli átiratat és különféle kérvényeket mutatott be az elnök, melyek felet a ház előlegesen intézkedett.

Ezután Csáky Albin gróf miniszter terjesztetette be a községi és hitfelekezeti elemi iskolákban működő tanitók és tanitónők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Tagadhatatlanul ügyes taktika a kormány részéről most, a választások előtt nyujtani be e két törvényjavaslatot, melyek látszólag a kormány nagy gondoskodásáról tanuskodnak, de valójában csak a tanitók jóakaratu érzelmeit óhajtják ébren tartani a közeledő választásokhoz.

Egyelőre annyit jegyzünk meg róla, hogy ama tanitók és segédtanitók sorsa javult csak, a kiknek fizetése a 300, illetve a 200 forinton eddig alul állott.

De megjegyezzük azt is, hogy a kormány, 50 forintnyi segélynyujtás mellett, már döntő befolyást követel a maga részére az általa fenn nem tartott iskolákban s igy a felekezeti iskolákban is.

Madarász József azzal az óhajtással kisérte e törvényjavaslat benyujtását, hogy az még ez évben torvénynyé váljék.

Végül elhatározta a ház, hogy az ujoncziutalék megszavazásáról szóló törvényjavaslatot hétfőn veszi tárgyalás alá.

— **A képviselőház decz. 7-én tartott üléséről.** — A képviselőház ma tartotta meg a deligáczió tárgyalásainak befejezése után az első érdemleges ülését. Napirenden volt az 1892. évi ujonczok megajánlására szóló törvényjavaslat, mely élénk vitát keltett. Münnich Aurél előadó után Bolgár Ferencz szolalt fel, a ki határozati javaslatot nyujtott be a második önkénytesi év eltörlése iránt. Irányi Dániel ntalva a közös hadseregnél előforduló számos öngyilkossági esetre, erre nézve kimutata-

---

még csak fokozta szivemben az érzést, melyet most kegyednek kivánok elárulni, ha lesz szives engem meghallgatni.«

Bátorság, csak most ne hagyj el!

»Oh kérem édes Müttics úr, örömmel hallgatom meg.«

»Őrzsikém! Nem titkolhatom tovább előtted ama meleg vonzalmamat, melyet szerelemnek hivnak. Szánd meg azt az árva szivet, mely téged oly forrón szeret, oly őszintén imád. Szerencséltess meg viszonszerelmeddel. Oh mond fogsz-e viszont szeretni?«

»Igen« suttogá Őrzsike halk hangon, mig forró ajka az enyéméhez ért és csattant az édes, első csók. Rákövetkezett az ölelés. Piczi, lágy karjával átölelt és magához szoritott.

»Enyém leszesz szép kedvesem. Szerelmemre fogadom. Nincs hatalom, mely engem tőled elszakithat. Higyj szavaimnak, szeress ugy, mint én téged szeretlek, és boldogságodat eléred.«

Elmult a lakadalom és jól mulattunk. Reggel hét óra felé oszolt szét a társaság. Én elbucsuzván szép kedvesemtől megigértem neki, hogy nem sokára fol fogom keresni.

Látják tisztelt olvasóim: »beléje kellett szeretnem a csinos koszorúlányomba; hisz olyan hamisan tudott kacsingatni, oly barátságosan mosolyogni, oly édesen beszélni és mi a fő: piczi szivecske nagyon tudott szeretni!«

*

Reggel, mikor haza érkeztem, legnagyobb meglepetésemre ajánlott levél várt rám asztalomon. Lázas izgatottsággal folszakitám azt megtudandó mit tartalmaz. Értesitettek, hogy azt az állást, melyért folyamodtam, 1200 frttal elnyertem. Egyuttal küldték a kinevezésemet. Nem gondoltam én most már alvásra; gyerünk a takarékba 500 forintért, úgy is már régen voltam ott. Kifizettem minden adósságaimat vettem fekete ruhát, lak czipőt, fehér kesztyüt és elmentem másnap — koszorulányomat eljegyezni.

Két honapra rá meg volt az eskövő!

Egy napon Károly barátomtól levelet. haptam, melyben irja: « Hahaha, a hires úrfi! Mindig azt mondogatta, hogy nem nősül soha és ime — már ott ül kis felesége oldalán. Hja! ha egyszer a nősülési ördög kezdi üldözni az embert, akkor már nehéz menekülni. Ugy-e barátom Józsi?!«

Bizony!!!

---

sok előterjesztését kivánta. Ugron Gábor azon föltételhez kötötte az ujoncok megszavazását, hogy a katonai büntetőtörvény reformáltassék, a legénység emberségesebb bánásmódban részesittessék és a katonaság az alkotmányra megeskettessék. Erre nézve hat javaslatot nyujtott be. A vitában részt vettek még az ellenzék részéről Csatár Zsigmond, Apponyi Albert gr. és Horánszky Nándor, — a kormánypárt részéről Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter és Pulszky Ágoston. A ház többsége a beadott határozati javaslatok mellőzésével elfogadta általanosságban a törvényjavaslatot s a részletes tárgyalást n szerdai ülésre halasztotta.

Az ülés végén Bethlen András gróf földmivelési miniszter benyujtotta a Németországgal kötött állategészségügyi szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot, Baross Gábor kereskedelmi miniszter pedig a Német- és Olaszországgal, valamint Belgiummal kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot. Az utóbbit a ház zajos éljenzéssel fogadta.

Megyei s helyi hirek.

* **Jótékonyczélu szinielőadás.** A zombori jótékony magyar nőegylet javára f. hó 11-én jótékonyczélu szinielőadás fog tartatni, mely alkalommal a „Válás után“ czimü kiünő francia bohózat kerül szinre. Reméljük, hogy közönségünk teljes számban fog ez előadáson megjelenni.

* **A vetések állása** és a mezőgazdasági állapot november hó 14-től 27-ig a földmüvelésügyi minisztérium jelentése alapján a következő volt: Az országszerte beállott kedvezőbb és mérsékelt csapadékos időjárásban az őszi munkálatok csekély kivétellel befejeződtek s ez idő szerint még a tavasziak alá folyik a szántás s helyenkint, főleg ahol a rosszul kelt vetést felszántották, vetnek. A repcze a déli részeken, egyes vármegyék területén kiveszett, buzát vetnek helyébe. A még ki nem kelt késői vetőmagvak is az esőzésekre többnyire szépen csiráznak és kelnek. A vetések országszerte kezdenek ugyan zöldelni, általában vére azonban nem mondhatók teljesen kielégitőknek, mert néhol egészségtelenek, foltosak és itt-ott a rozsda is föllépett, hanyatlanak. Egerek és férgek, nevezetesen a Duna jobb- és balpartján, végül az erdélyi vármegyékben jelentékeny kárt okoztak; kisebb mérvü károsodást általában jeleznek. Takarmányban nincsen hiány, helyenkint a legelők kiujultak, zöldelnek. A szántás és vetésen kivül a gazdák leginkább fa és trágyahordással, helylyel-közzel pedig dohánysimitással és szőlőmunkálatokkal foglalkoznak.

* **Templomépités.** Az ujvidéki röm. kat. templomban f. é. deczember hó 7-én lesz utoljára istentisztelet. Azontul az örmény templom fog ideiglenes plébániatemplomul szolgálni. Deczember 9-én kezdik a régi templom romboiását, melynek helyén jövő év tavaszán fogják lerakni az újnak alapjait. Az uj templom gót izlésben fog épülni, a mostaninál jóval nagyobb lesz s körülbelül 120—130 ezer frtba fog kerülni; télen tűthető lesz. Ha templomuk és az uj városháza elkészül, akkor Ujvidék főtere igazán szép lesz.

* **Eljegyzés.** Adorján Antal belügyminiszteri fogalmazó eljegyezte Biró Agnes kisasszonyt, Biró Antal nyug. kir. törvényszéki elnök leányát Szabadkán.

* **Forgalom a Dunán.** A Duna-gőzhajózási társaság közli, hogy az alábbi hajóforgalmi viszonylatokat ez évi november hó 30-án tul is további rendelkezésig az árufelvétel és elszállitás számára nyitva fogja tartani: 1. Lefelé: mindennemü kereskedelmi áruk tekintetében Regensburg, Passzau és Linzből Bécsbe (beleértve Kornenburgot, az északi vasut rakodóját, a dunaparti pályaudvart), továbbá Pozsony, Gönyö, Győr, Budapest, Baja, Mohács, Vukovár, Ujvidék, Zimony, Belgrád, Pancsova, valamint Szendrő, Dubrovicza, Bázias, Gradistye és végül a Száva szisszek-zimonyi szakaszon fekvő állomásaira. 2. Le- és felfelé, mindennemü kereskedelmi áruk tekintetében, Bécs (beleértve Korneuburgot, az északi vasut rakodóját és a dunaparti pályaudvart.) Pozsony, Gönyö, Győr, Baja, Mohács, Vukovár, Ujvidék, Zimony, Belgrád, Pancsova továbbá Szendrő, Dubrovicza, Bázias, Gradistye, valamint a Száva szisszek-zimonyi szakaszan fekvő állomások és végül Szeged és Nagy-Becskerek állomásai között. 3. Az uszalyrakományok forgalma teljes folyamatban marad és a Dunán meg mellékfolyóin az időjárástól és vizálláshoz képest ezentul is fognak uszályok rakodás végett kirendeltetni. Ki vannak zárva oly rakományokra szóló uszálykirendelések, a melyek Budapesten fölül fekvő feladóállomásokról Bécsen (Korneuburgon) felül fekvő rendeltetési állomásokra irányulnának.

* **Hangverseny Szabadkán.** A szabadkai dalegyesület — mint nekünk irják — nov. 28-án tartotta ez idei első házi dalestélyét diszes, nagyszámu közönség előtt, a Pest szálloda nagytermében. Az előadott dalok a vezető, dr. Brenner József ügyvéd kiváló zeneismeretéről tanuskodnak. A müsor többnyire magyar zeneszerzők müveiből állt. Legkivált Káldy „Norvég Matrózdal“-ával mutatta be az egyesület, hogy a mily kiváló hanganyaggal rendelkezik, épugy tudja azt érvényre juttatni. E dalt a lelkesült közönség megismételtette. A müsor legkiválóbb pontja dr. Milkó Izidor szellemes, nagyérdekü felolvasása volt a sétálásról, vagyis inkább a sétálás müvészetéről. A kiváló tárczairó mindvégig lebilincselte a közönség figyelmét, mely végül lelkesen megtapsolta.

* **Nekrolog.** Holecskay János, szántovai plébános, mult hó 30-án, éltének 30-ik évében elhunyt.

* **Szabadka városának** 1892. évi költségvetését a m. kir. belügyminisztérium majdnem egész terjedelmében jóváhagyta. A lényegtelen eltérések számitásba alig jönnek.

* **Névváltoztatások.** Özv. Epstein Dávidné szül. Broer Malvin bajai illetőségü bécsi lakosnő vezetéknevét „Boér“-ra, kiskorú Weisz László bajai lakos pedig vezetéknevét „Fehér“-re változtatta.

* **Tánczestély.** A „Zentai Gazdakör“ decz. 8-án este 7 órakor saját helyiségében, a könyvtára gyarapitására felolvasással egybekötött tánczestélyt rendezett. Felolvasó Szücs Lajos, gymn. igazgató; tárgy: „A népszámlálás eredményéről“ cz. értekezés volt.

* **Hymen.** Dr. Sztrilich Antal, zentai járás orvos, decz. 3-án tartotta eljegyzését özv. ifj. Czirfusz Ferenczné, sz. Ujházy Ilonka urnővel.

* **Öngyilkosság.** Szomoru jele az időnek, hogy ez a rovat a mi kis körünkben is állandóvá kezd válni, és a mi még feltűn bb, az, hogy öngyilkosság már a pórnép között is közönséges eszközzé nőtte ki magát. Igy nov. 28-án Moholon Lakatos Mihály ottani lakos agyonlőtte magát s bár tette után csak harmadnapra halt meg, a sok faggatás daczára az öngyilkosság okát még sem mondotta meg, hanam e titkát megával vitte a sirba.

* **Szabadkán.** Deczember 3-ikán, esti féltizenegy órakor a Budapestről jövő tehervonat összeütközött az állomás fütőháza előtt egy másik tehervonattal; a szétszuzott vaggonok száma: hét. Ezenkivül egy mozdony is anyira megsérült, hogy munkaképtelenné lett.

* **Orvostudorrá való felavatás.** Ifju dr. Glass Izor ez évi f. h* 12-én déli 12 óráig a budapesti magy. tud. kir. egyetemnél orvostudorré felavattatik.

* **Vár. biz. tagokul** Ujvidéken az I. negyedre — összesen beadott szavazólappal — Obermüller Ferenc és Kovácsits Jozsef választattak meg.

* **A „Budapest“** novemb. 28-iki számából vettük a következő sorokat: „A zentai háború, A zentai állapotok immár valósággal érhetetlenek s szégyenletes, hogy egy jogállamban ilyenek lehetségesek. Nem kutatjuk, ki az oka, vagy kik az okai ez állapotoknak, csak konstatáljuk, hogy az ottani botrányoknak már a légfőbb ideje volna véget vetni, mert ott kompromittáltatik minden törvény, minden rend s diesőittetik anarkhia.“

* **Figyelmeztetjük** t. olvasóinkat a mai számunkban megjelent Engel-féle hirdetésére.

* **Nyakfüzér — emberi szemekből.** A chicagoi kiállitás egyik legritkább és legfeltünőbb tárgya kétségkivül az a különös nyakfüzér lesz, melyet egy chicagoi dusgazdag ember állitott ki. E nyakfüzér aranyba foglalt s finoman metszet három sor szemlencséből áll, melyeket Peruban az inkák mumiáitól szedtek el. E „halotti disz“ valóságos mestermüve a metsző- és aranymives munkának.

* **A szerb egyházközségek hátraléka.** Az ujvidéki Branik panaszképp emliti fel, hogy a szerb egyházközségek szerb egyházi kongresszusi költségek és vallási járulékok fejében csaknem 1.1 millió forintnyi hátralékban vannak, melyet a papi alapból s az elidegenitheilen alapból előlegeztek. Ez a körülmény a szerb egyházi kongresszusnak összehivását is akadályozhatja, illetőleg hátraltatja; felhivja ennélfogva első sorban a hátrálatja; felhivja ennélfogva első sorban a hátralékos községeket, hogy ha a szerb egyházi autonomikus dolgokkal s azoknak rendezésével törődnek, igyekezzenek hátralékaikat, ha mindjárt az engedélyezett részletekben is, befizetni, hogy ez anyagi ok miatt az ügy maga hátrányt ne szenvedjen. Felemliti a Branik, hogy a hátralékos 500.000 frtnyi összegnek 4%-os kamata közel 20.000 frtra rugván, szerb kulturczélokra mily szépen és hasznosan lehetne fordítani ez összeget; felemliti azt is, hogy mig a kiesiny és szegény budai eparhia egy krajczárral sines hátralékban, a gazdag Bácska és Bánság roppant sokkal tartozik a fenti czim alatt az alapoknak.

* **A bajai vár. tisztviselők** fizetésének fölemelését a belügyminiszter némi módositással jóváhagyta.

* **Baján** nemesak roncsoló toroklob kezd járványszerüen föltépni, hanem a hagymáz is mindegyre okoz betegüléseket.

* **Az idei dohánytermelés** és a termelési engedélyek. A pénzügyminiszter intézkedett, az iránt, hogy ujabb dohánytermelési engedélyek ezentul ne adassanak ki. Az idei dohánytermelés ugyanis mennyiségileg oly kedvező, a milyen ember-emlékezet óta nem volt. A kinestár ennek folytán már az idén is a költségvetésileg előirányzottnál jóval nagyobb összeget, a jövő évben pedig ötmillió forinttal többet kénytelen dohánybe váltásra fordítani. Ugy ezen körülmény, mint az, hogy az osztrák jövedék számára nálunk termelt dohány mennyiségének további fokozása alig lehetséges, szükségessé tette a pénzügyminiszternek szóban forgó intézkedését.

* **Egy közs. jegyző érdemeinek elismerése.** Danczer Kornél zombori pénzügyigazgató e hó 1-én a következő hivatalos leiratot intézte Zsigmond Gyula községi jegyzőhöz Piroson: F. é. november hó 28-án kelt 1002. számu jelentésére, melyben az összes kincstári tartozások beszedését igazoló hiteles kimutatást beterjesztette, nem mulaszthatom el már előlegesen is hazafiui működéseért forró köszönetemnek azon kijelentés mellett kifejezést adni, hogy kedves kötelességemnek ismerem érdemdus működését a nm. m. kir. pénzügyminisztérium tudomására is hozni s nem fogok késni tekinteteségedet pénzügyminiszter ur ő excellentiájának elhtározásáról is annak idején értesiteni.“ — E meleg hangu elismerés igaz érdemnek szól, mert Piros község jegyzőjének ügybuzgó önzetlen fáradozásai folytán a legrendezettebb községek egyikét képezi megyénkben s kétszerte jobban esik e hivatalos elismerés, minthogy Zsigmond Gyula pirosi jegyző most is, hosszantartó szembaja daczára, személyesen és erélyesen vezeti a község ügyeit.

* **Dante vagy Ariosto?** Egy nápolyi nemes halt meg nem régiben, mint a ki tizennégyszer vivott párbajt életre halálra azért a meggyőződéséért, hogy Dante nagyobb költő, mint Ariosto. Halálos ágyán bevallotta végre, hogy egyiket sem olvasta.

* **Félbajusz tiz forint.** Csak bácskai embertől telhetik ki ilyen extra-vicz, mint amilyent véghez vitt a mult héten Szabadkán Lábdi-féle borméröben két szabadkai marhakereskedő. A Skenderovics Kálmán s a jóravaló Morajesics Bartucz együtt ittak a korcsmában s mikor szerencsésen belejutottak a borközi állapotba, komolyan mondá Skenderovics: — Pajtás, tiz forintot adok a fél bajuszodért. Gondolkozva pislogott le a bajuszára Morajcsics; — Hát hiszen annyiért oda adhatom. (Hát hisz igen, mert bajuszok szoktak nőni, ellenben tiz forintosok nem.) — De ugy ám pajtás, hogy egész nap félbajuszszal másztkélsz a városban. — Hát jó. Járkáltam gyerekkoromban egész csupasz képpel is. Egy futó-borbély azonnal le is kapta Morajesics félbajuszát, aki aztán tüntetve hurczolta meg a másik félbajuszt a városban, de a tizes bankót zsebre vágta.

* **Karácsonyi ajándék.** Reális korunk minden téren igyekszik a kellemest a hasznossal egyesiteni s ily módon a karácsonyi ajándékok sorában egyre nagyobb tért hóditanak a használati és szükségleti czikkek. Férfirokonaink, barátaink és jó ismerőseinknek nem csekélyebb örömet okoznánk bizonyára valamely férfidivatczikk által, mint ha a már agyonvariált pénz- vagy dobánytarczákkal lepjük meg őket. Elismert dolog, hogy a fővárosi Brachfeld Szigfrid és fia férfi-divatáru czég (V. Nádor-utcza 10. sz.) e téren jelenleg a legelsők és legnagyobbak egyike az egész monarchiában, mely mindenből csak a legjobbat és legujabbat tartja s szolidságáról 35 éves multja kezeskedik. A czég páratlan gazdagságu raktárából, mint alkalmas karácsonyi- és ujévi ajándékokat, a következőket emlitjük fel: mindenféle zsebkendők diszmonogrammal és eredeti czimerkivarrással, szép és igen finom férfi- és női harisnyák selyemből és fild'Écosse-ből, mindennemü kesztyük, sétabotok, férfi- és női esernyők arany- és ezüst fogóval monogrammal bevésve, kézelőgombok, nyakkendőtük, illatszerek stb. óriási mennyiségben és kiváló fálással egybeállitva a legujabb divat szerint, mi végből a czég egyik főnöke ép most tett hosszabb külföldi utazást. Árai a legolcsóbb áruházakéival versenyeznek, de a nagy különbség az, hogy itt a legjobb árut kapja a vevő ugyanazért a pénzért. A czég lehetővé teszi a szerényebb módu férfiaknak is, hogy mindig elegánsan, a legujabb divat szerint s a mellett olcsón öltözködhessenek.

Irodalom.

— **Képes Családi Lapok,** szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap. Szerkeszti: Dr. Tolnai Lajos, Főmunkatárs: Dr. Váradi Antal. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Murányi

Armin. Előfizetési ára: a Hölgyek Lapja“ czimü divat-mellékletlel s a Regénymelléklettel együtt: Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

A „Képes Családi Lapok“ czimü hetilap uj negyedbe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar müvelt családoknak e szellemi kincsét a következő irók és irónők támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Jeszenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel. Dengi János, Tolgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Ákos. stb.; Beniczky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyváradv Mira, Kuhffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb. stb.

A „Képes Családi Lapok“ az összes szépirodalmi képes heti lapok között a legélénkebb legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghiresebb festők müveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja“ czimü havonkint kétszer megjelenő divat-melléklete a legujabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nines olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna, s nines olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénynyel ajándékozza meg évenkint az előfizetőit.

Zöld boritéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, koczka- és ponttalányokkal és szórejtvényekkel, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak.

Mutatványokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legczélszerübben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A ki az égész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolási és postaszállitási dijjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; a ki 3frt előfizetési összeget 30 kr csomagolási és postaszállitási dijjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt; és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési dijat 20 kr csomagolási és postaszállitási dijjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld, ajánlva jutalmul.

A ki 3 uj előfizetőt gyüjt az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy diszes emlékönyvet küld a kiadóhivatal.

Előfizetéseket (a hónak bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20 szám. Teljes számu példányokkal még mindig szolgálhatunk.

— **A Képzőmüvészet Remekei.** Ha valami, akkor a müvészek alkotásai képesek arra, hogy a manap már nagyon is az anyagi jólétet hajhászó emberiségben legalább egy csepp idealizmust fenntartsanak s ha az idealizmus alatt az emberi szellem fölülemelkedését a földi bajok fölé értjük s ha valóban müvelt embernek csak azt tartjuk, kiben a józan, a rideg ész a szivet, az érzelmeket még nem győzte le teljesen, akkor teljesen igazoltnak fogjuk találni Goethe azon szavát, hogy a ki igazán müveltnek lenni akar, az olvasson el mindennap egy szép költeményt vagy nézzen szép festményt, vagy pedig hallgasson szép zenét.

Hazánknak éppen a legszomorúbb időkben támadtak legnagyobb költői, Vörösmarty, Arany, Petőfi, Tompa, most pedig, midőn Magyarország már 25 év óta minden irányban szabadon fejlődhetik, a képzőmüvészetek, a zene ápolása is minden várakozást túlhaladó mértékben virágoznak. Odatörekszünk lassan, de fötartóztatlanúl, hogy a külföldtől szellemi müveltség tekintetében és minél teljesebben függetlenitsük magunkat s örök elismerésre és hálára kötelezik nemzetünket hazájukat azok, kik e tekintetben közreműködnek.

Nemzeti müveltség létesitésén fáradozunk, de ez ki nem zárja, hogy a külföldnek kiváló müveszeti produktumaival behatóan meg ne ismerkedjünk, mert hiszen ezeken látjuk az idealizmust, az emberi szellem diadalát tetőpontra emelve.

Különösen áll ez az ó-kor és a renaissance k rának képszőmüvészeti produktumairól, a mely produktumok minden idők szobrászainak s festőinek fölülmúlhatlan, tökéletes élőképei lesznek. Már rég felismerték ezt a külföldön, a hol is már számos munka létezik, melyek a képzőmüvészetek remekeit utánzatokban s első rangó tudósok s müértők tollából származó magyarázatokkal ismertetik meg a nagy közönséggel.

Magyarország intelligenciája, ha eme mür mekekről valamit tudni akart, e külföldi munkákra volt utalva sokáig, mignem találkoztak, kik e bajon segitettek, s igy a magyar müvelt közönséget nagy hálára kötelezték. 1883 ban adta ki a széles körökben előnyösen ismert Divald-féle müintézet a Képzőmüvészet Remekeit négy kötetben. A finom izléssel s helyes tapintattal válogatott képeket s szobrokat az emlitett müintézet adta ki sikerült fénynyomatokban, melyekhez dr. Szedrei János, jeles eszthetikus irt szakavatottságra való magyarázatokat. E munka mindjárt megjelenésekor nemcsak Magyarországon, hanem a külföldön is oly tetszésre talált hogy német, franczia és lengyel forditásban is megjelent.

Azóta a magyar irodalomban ehhez fogható munka nem jelent meg s azért érezte magát Divald Károly Fiai müintézete arra inditva, hogy az 1883-iki vállalatot második kiadásban tegyék közé, E II-dik kiadás az elsőtől abban különbözik, hogy kisebb terjedelmü, a menyiben csak két kötetből, illetve 24 füzetből fog állani és hogy a képek a lehető legnagyobb gondoal vannak kiállitva. Az egész munka minden idők, kivált az ó-kor s a renaissance legnagyobb szobrászainak s festőinek (Phidas, Michel Angelo, Benvenuto Cellini, Rafael, Correggio, Titian, Rubens, Rembrand stb.) legjobb munkáit fogja tartalmazni. Az előttünk fekvő első füzet tartalmazza a Miloi Venust, Rubens: Levétel a keresztfáról, Correggio: Ganymed elrablását, ugyancsak Correggionak Jupiter és Antiope és Rafaelnek Szent Czeczilia cz. festményeit, s mi e reprodukcziókról csak anyit mondhatunk, hogy a legnagyobb gonddal készültek. Hogy a többi füzetek e tekintetben az első mögött maradni nem fognak, arról a Divald féle müintézetnek már harmincz éves multja elegendően kezeskedik.

A munka bármely szalonnak diszére válik, igen alkalmas **ajándékra**, nyilvános s intézeti könyvtárakra. Egy füzet ára 1 frt. A munka megrendelhető Divald Károly Fiai müintézete és kiadó hivatalában Eperjesen, vagy Budapesten: Károly-körút 22.

A Képzőmüvészet Remekei megrendelhtő Divald Károly Fiai müintézetében. Dudapesten Károly-körút 22., vegy Eperjesen, valamint minden könyvkereskedésben; ott, a hol könyvkereskedés nincsen, a füzeteket két-két havonként küldjük, bérmentesen, utánvét mellett.

CSARNOK.

DIFTERITISZ.

— Kis fiam halálára. —

— Halál! — Halál!
Ez a vérfagyasztó szózat hangzik mindenfelé.
A kegyetlen kaszás aratását tartja.
Jaj annak, kire ráveti áldáz tekintetét! Jaj annak, kit elér hideg lehellete!
Zárjátok el kapuitokat, be ne cresszétek: legszebb reményeiteket ragadja ki karjaitok közül. . . .
Nézzétek, az enyém után már kinyujtotta zörgös újjait, már megragadta, . . már fojtogatja; . . . kergessétek el ágya mellől, . . . üzzétek ki a házból, . . ki, . . ki, . . ki az udvarból, ki a világból! , . .
Óh én egyetlen, drága gyermekem!
*
Látjátok mint piheg piczi mellecskéje? — Nézzétek mint égnek láztól szemei. S ezeka ragyogó drágakövek örökre lezáruljanak, ezek a fénylő csillagok örökre letünjenek egy hideg érintésre!?
Nézzétek mint hánykolódik puha párnáeskái között, mint iparkodik erős lenni, pedig még oly gyenge, mint egy fesledező bimbó!
Halljátok, mint hörög egyre szükebbre és szükebbre szoruló torkocskája és érzitek-e a kinokat, miket ez ártátlan szivnek át kell szenvednie?
Nem fagy meg a vér ereitekben, midőn lázasan fölugrik ágyacskájában, merev tekintetét a szobában körüljártatja és minden erejét összeszedve velőtrázó hangon rikácsolja: „Nem akarok, nem akarok!“
— Mit nem akarsz drága aranyhalacskám? — Kérdi az ágy mellett virrasztó anya és remegve nyujtja ki karjait gyermeke után.
— A bácsihoz nem akarok — válaszol a gyermek és tehetlenül rogy anyja karjai közzé.
A kaszás pedig egy pillanatra hátuk mögé huzódik és vigyorogva mondja: „De én akarom, én akarom!“ . . .
Zárjátok el kapuitokat, a kegyetlen kaszás aratását tartja.
Nala nines irgalom, nines kegyelem. Nem inditja őt meg könnyek zápora; nem hallja ő az apák esdeklő szózatát, nem a szakadatlanul virrasztó anyák kinos jajveszékléseit! . . .
Zárjátok be kapuitokat, én már elkéstem vele.
Óh én édes egyetlen gyermekem!
* * *
Óh, mint küzdött a szörnyű halállal! Óh mint megfeszité minden erejét! Óh, mily esdeklően tekinte rám és nyujtogatá felém piczi kezecskéit, mintha csak mondani akarta volna:
„Mindenre a mi szent.
Óh, ember, hozz' segélyt!“
És az embeé ott ült tehetetlenül lehorgasztott fővel, szeme i elhomályosultak, tagjai megdermedtek, szive elszorult, feje kábult a borzasztó kinok láttára.
De segélyt, óh, azt nem adhatta.
Oh, én láttam a kinokat, halottam éjjel-nappal a halál-hörgést, éreztem az irtó fajdalmakat fejem lángolt, lelkem kifagyott; szivem megdermedt, agyam forrt és — nem örültem meg. — —
Hatalmas Istenünk! Mennyit vétkezhettünk ellened, hogy igy érezteted velünk sujtó karodat! De megmondád: Megbüntetem az apák vétkét a fiukban harmad — és negyediziglen — és mi:
„Mig földi jólét ringatott ölében.
Áldások atyja, téged, elhagyánk,“ — — — — — — — — — — — — feledénk, elfordulánk tőled, utaidról letértünk s messze elbarangolánk. De te nem feledéd tévelygő gyermekidet, rettentő közzel éreztetéd vele hatalmadat és mi:
„Felkerestünk s törve hodolánk!“ Oh, de mit tehet a fiu az apák vétkeiért!? — — — —
Oh, én édes drága gyermekem!
*
Csitt, aluszik gyermekem! Ne mozogjatok, ne susogjatok: elaludt gyermekem.
Csendes a halálnak álma; oh, de rémséges a munkája!
Zárjátok be kapuitokat, tömjétek be ablakaitokat, a kegyetlen kaszás nálam már végzett.
Az angyalok kara egygyel szaporodott.
De még nem elég. Halljátok, nem elég! A kaszás folytatja utját — — — — folytatja munkáját! — —
Zárjátok el kapuitokat, legszebb reményeiteket ragadja ki karjaitok közül.
De nem, ne zárjatok semmit sem el! Ne fosszátok meg kinceiteket a szabad levegőtől, megfosztja attól őket ugyis a halál!
Rajta tehát, ki a szabadba, szabadon mozogva, előre bátran:
„Jó az Úr, ő élte!
„Leborulok előtted Istenem.“
„Hatalmadat ki nem boszélhetem!“
Te pedig, angyallá lett drága gyermekem, csöndes ölében a sirnak aludj édesen s imádkozzál érettünk a menyekben!

Krausz Bernát.

SZINHÁZ.

Szombat, decz. 5. — E napon tartotta szintársulatunk második előadását, szintén bérletszünetben. Ezuttal az operette-személyzet mutatta be magát Saint G. **„Katonás kisasszonyá“**-ban. Az előadás egyike volt a legjobbaknak, a melyeket csak az utóbbi időkben Zomborban láthattunk. Ugy látszik, társulatunk ereje az operette lesz, bár a müsorból itélve azt hihettük, hogy a drámára fognak nagyobb gondot forditani. — A „Katonás kisasszony“ Choisy grófné leánya, Leonie, kit fiu létére leánynak nevel az anyja, mert félti a hires vivónak, Pilois lovagnak bosszujától. Ezt a Piloist ugyanis egykor arczul csapta Choisy gróf, de mielőtt elégtételt adhatott volna neki a sértésért, elesett az ütközetben. Pilois megesküdött, hogy, ha az áldott állapotban levő Choisy grófné fiúgyermeket szül, attól fogja megvenni az elmaradt elégtételt. Choisy grófnénak csakugyan fia született, de félve Pilois bosszujától, leánynak adta ki fiát, s ugy is nevelte. A fiu-leány már felnőtt, s még mindig nem tudja, hogy ő tulajdonképeo nem leány, hanem fiu (?!). Azonban fiu-természete ki-kitör belőle, nem türheti szémbek és aggodalmaskodó vén komornyájának, Constance-nak, korlátozásait: ki nem állhatja a női ruhát; nines inyére a szerény, nőies viselkedés, rakonczátlan, csintalan teremtés; a székeken és asztalokon ugrál, az ablakon jár ki és be, titokban vivni tanúl, s mindenekfölött a katonai életért él-hal: igazi katonás kisasszony. Unokahúga, Julia, iránt nem tisztán női szeretettel vonzódik; s mikor ezt férjhez akarják adni a gazdag, de vén és hóbortos Rigaue Anatolehoz, csak hogy megszabaditsa tőle, unokahúga menyasszonyi ruháját magára veszi s ő kel össze Rigaue-val. Most már nem lehet titkolni tovább fiu-létét; kiderül minden; Leonie megverekszik Pilois-val és könnyű sobet kap, elveszi unokahúgát, s boldog lesz mindenki. Ez az operettenek alapjában képtelen, de ügyesen megirt s érdekes, pikáns jelenetekben bövelkedő meséje. Zenéjében sok a reminiscentia, de egészben véve kellemes, a nélkül hogy vagy egy dallama közelebb birna férközni az ember szivéhez. Ügyes, de felületes. — Az előadás lelke Serfőzi Etel (Leonie) volt. Valóban örülhetünk, hogy Veszprémynek sikerült öt megnyernie társulata számára. Eleven, vidám, pajkos természet, a kitől nem várunk nagy alakitásokat; ellenkezőleg azt kivánjuk, hogy alakító tehetsége gyönge, mindig csak magát fogja játszani. De mikor ez a maga természete olyan kedves, szeretetreméltó. Csak arra kell törekedni, hogy neki való szerepeket kapjon. Főereje természetes, bár néha kissé tulzó játékában van, mely gyüjt, magával ragad, lehiinesel. De csak ott, hol pajkoskodni, kötődni, tréfálni és nevetni kell. Az ábrándozás, elérzékenyülés s általában a komolyság kevésbbé jól áll neki. Legalább mai föllépte erre mutat. Hangja tiszta csengésü kellemes sopráu, de kivált a felsőbb regiókban nem valami erős, néha éles. Éneke izléses, de ha magasan énekel, hangvétele nem eléggé biztos. Valamint játékával, úgy énekével sem tud mélyebb érzelmeket kifejezni. Igazi szerepkőre azért kissé szükkörü, de abban aztán helyén lesz. Egyes jeleneteit a népszinházban sem játszanák szebben. — A második primadonna, Guti k. a. (Julia,) mint második, szintén elfogadható szinésznő. Hangja kissé fátyolozott, de nem kellemetlen; játéka meglehetősen chablonszerü. kifejezéstelen, de azért nem rontja el szerepét. Különben mai föllépte még nem ado't elég alkalmat rá, hogy határozottabb véleményt mondjunk róla.

Igen ügyesen játszotta Szabóné (Constance) is a szémbes és skrupulózus komorna szerepét. Határozott mügondot és alakító tehetséget láttunk játékában. A férfi szereplők közül Tiszta i (Rigane) vált ki legjobban. Az elbizakodott, korlátolt, de a mellett kedélyes vén völegényt jó kedvvel és sok elevenséggel adta, de erősebb komika, vénát nem láttunk játékában, tulzást azonban eleget. Éneke a maga komikus szerepkörében jó. — Csige (Pilois) türhetően játszott, de gyöngén énekelt, — Az ének- és zenekar türhető.

Vasárnap, decz. 6. — Az első népszinmü előadás. Rátkay Lászlónak **„Az árvalányhaj“** cz. darabját adták. Két rokon gyülölködése képezi tárgyát: egy leányt szeret mindakét rokon, a kétes hirü, de alapjában jó Keve Ruzsát. Az egyik rokont, Józsefet, annyira ragadja szerelmi szenvedélye, hogy bünre vetemedik: eltagadja, hogy az öreg Bán Pál halála óráján vetélytársát Imrét nevezte örökösül, s hogy a végrendeletet, mely Józsefet tette örökösévé, semminek nyilvánitotta.

Ruzsa Imrét sze.eti, de hogy elháritsa a vetélytársakat összeveszését. Imre kérdésére nem vallja be neki szerelmét. Imre erre megsérti Ruzsát, s evvel szakitanak. Ruzsa a József menyasszonya lesz. De nem lehetnek boldogok, mert Ruzsa még mindig Imrét szereti. József felkiismeretét pedig nyomja a bün terhe.

Öreg rokonuk, Jámbor Vincze, aztán megoldja a csomót. Ő tudja, hogy József jogtalanul bitorolja Bán vagyonát, mert József egy jobb órájában megvallotta neki a titkot, az öreg Bán utolsó akaratát.

Most, mikor látja, hogy a szerencsétlen ember bünre vetemedik Ruzsáért, felfödi titkát. József le van sujtva, kétségbeesetten átkozódik, nem akar lemondani Ruzsáról, de végre is enged, s elbujdosik világgá.

A darab gyönge; nem tekintve, hogy az ismeretes népszinmüi chablon szerint van megalkotva, eselekménye különben is erőszakolt, fordulatai lélektanilag indokolatlanok, sőt érthetetlenek. De egy-két hatásos jelenet van benne.

A játszók közül legnagyobb érdeklődéssel tekintettünk Serfőzy fellépte elé. Hogy állja meg helyét a komoly, érzelmes szerepben? Megvalljuk, jobban mint hittük; de mindjárt hozzá teszszük azt is, hogy korántsem oly jól, mint tegnapi operette-szerepében. A közönség tapsolt neki, de lehetett látni, hogy nines igazán elragadtatva. A müvésznő játékából, sőt dalaiból is hiányzott az igazi élet, a beusőség. De mindenesetre alakító tehetségének adta bizonyságát, hogy e nem természetéhez illő szerepet mégis igy eljátszotta. Rélai (Bán Pál) idegenes kiejtéssel szavalt, s a drámai ercit túlozva játszott. — Csigenek (Imre) nem annyira hangja, mint iukább éneklése ellen volna kifogásunk. Öblös torokból énekel, a mi nem csak szavait teszi érthetetlenné, hanem dalát is kifejezésteleunné, olykor élvezhetlenné. — Halasy (József) sok drámai erővel, de nem elég szinpadi routine-nal játszott, — Eredeti és ügyes alakitást adott Tisztai az öreg Jámbor Vincze személyesitésében, valamintt Szinai egy ügyetlen, de feszitení akaró „császár katonája“ ábrázolásában.

Kedd, dec. — Konti **„Eleven ördög“** cz. operette-jét adták, a czimszerepben Serfőzyvel, a ki ma újolag igazolta, hogy a pajkos, vig szerepkör az ő igazi eleme; bár ma úgy éneken, mint játékán bizonyos indispoziciót véltünk észre venni. Vagy önmérséklet akart ez lenni? Kár volna korlátolnia — természetesen bizonyos fokig — természetének legkedvesebb vonását, pajkos jókedvét. — Guti k. a. (Marianna) ma ügyesebben játszott, mint a Katonás kisasszonyban, éneke is elég jó volt, csak mélyebb hangjainak van valami kellemetlen szinezete. — Borosné (Hermin) gyenge szinésznőnek látszik, de egy dala eléggé tetszett. — Szabóné (Veronika) ma is igen jól játszott, úgyszintén Tisztai (Desperie) és Halasy (Pomponius) Az énekkar gyöngén énekelt. — Közönség elég szépen volt.

B—h.

Fekete, fehér és szines selyemszövetek 60 krtól 15 frt 65 krig méterenként — sima mintázott (kb. 240 különböző minőségben és 2000 különféle mintában stb.) küld ruha és végszámra bér- és vámmentve gyári raktár **G. Henneberg** (cs. és kir. udvari szállító), **Zürich.** minták postafordultával. Levelekre 16 kros bélyeg ragasztandó. (1.)

HIRDETÉSEK.

Csődtömegeladás.

vb. Roth Sámuelné kulai czég csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—148 tételszám alatt felvett kalapok, szücsáruk és bolti felszerelés 2442 frt 60 kr. — 149—154. t. a. felvett butornemücek 26 frt, — és activ követelések 84 frt 25 kr. összesen tehát 2552 frt 85 kr. becsértékben a csődválasztmánynak 1891. évi deczember hó 4-én kelt határozata értelmében egy tömegben ajánlati uton eladatnak.

Venni szándékozók felhivatnak, miszerint a becsár 10 %-ának bánatpénzül csatolása mellett zárt ajánlataikat alulirott tömeggondnoknál **folyó évi deczember hó 22 napjának déli 12 óráig** nyujtsák be. Ugyanott jelentkezhetni a leltár és az áruk megtekintése végett

A választmány a leltárban kitüntetett áruk minősége ugy az activ követelések fenállása és behajthatóságáért szavatossággot nem vállal.

A beérkezett ajánlatok felett való határozathozatalt a választmány magának fentartja, mely jogositva leend a legkedvezőbb ajánlatot is mellőzni,

Vevő köteles lesz a vételárt vételi ajánlatának elfogadása után azonnal készpénzben, bánatpénzének különbeni elvesztésének terhe mellett kifizetni és a megvett árukat átvenni.

Kelt **Kulán,** 1891. évi deczember hó 7-én.

Dr. Strasser Lajos,
tömeggondnok.

Ezen labdacsok minden tekintetben hasonló praeparatumok elé helyezendők, mert mindennemű káros alkatrészektől mentek, a legnagyobb eredménnyel használják hasbetegségeknél, mert vértisztitó hatásnak nincs gyógyszer, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrást eltavolitja. Czukorzottságuk miatt még kis gyermekek is szivesen vesik be. E labdacsoknak **Pitha** tanár, udvari tanácsos igen hizelgő bizonyitványt allitott ki.

☛ Egy doboz ára 15 labdacscsal, 15 kr. egy tekercs, ára 8 doboznak, 120 labdacscsal, 1 frt.

Figyelmeztetés!

Oly doboz, melyen e czégnév; Apotheke **zum „heiligen Leopold"** nem áll, s mely hátuljan védjegyünket nem viseli, az utánzat, melynek megvételétől a közönség figyelmeztetik.

Neustein Fülöp Gyógyszerész

Jól megfigyelendő a doboz, ne hogy rossz, hatástalan vagy éppen kártékony praeparatumot kapjon az ember. Kizárólag

E r z s é b e t-l a b d a c s o k kérendők; ezek használati utasitással s a fenti aláirással vannak ellátva.

7—24 Főraktár: **Bécs, NEUSTEIN FR.** gyógyszertára **„a szt. Lipóthoz"** a Planken és Spiegelgasse sarkán, — Kapható Zomborban: **Saly Antalnál.**

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előállitása kitünő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg **védett**

különlegességemet.

Ara 2 kilóuak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 frt 50 kr.

Utasitás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállok.

Spiritus-megtakaritás

érhető el az én fölülmulhatlan **erősitő-essencziámmal** a pálinkánál. Ez az italoknak kellemes és jó izt ad és csak nálam kapható. Egy kiló ára 3 frt 50 kr. (600—1000 liter) használati utasitás ingyen.

☛ Ezen különlegességeken kivül ajánlom még különféle

essenczíáimat.

Rum, Cognac, vala mint **liqueurek** gyártására, stb. fölülmulhatlan engedménynyel. Receptek ingyen adatnak, árjegyzékek ingyen. ☚

Pollák Károly Fülöp

Essenz-különlegességek gyára Prága. 2—50

Solid helyettesek keresteinek.

„THE MUTUAL"

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSITÓ TÁRSASÁG.

Tisztán kölcsönösségen alapul. — Részvényesei nincsenek.

Alapittatott 1843.

A világ legnagyobb és legelőnyösebb életbiztositó társasága és **a legnagyobb biztonságot nyujtja.** Összes biztositéki alap 1891 január 1-én: **367 millió frt-nál több.** Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdonosoknak **760 millió forintot** meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy **210 millió forint** csupán **nyereményekre esik.**

A kiválo előnyök, melyeket a „The MUTUAL"-nál kieszközölt biztositás nyujt, kitünnek a következő kötvénypelda eredményéből: A legkötvény Amerikában. 3-ik számu kötvény (nem régibb tontina) Hezron A. Johnsohn. Kiállittatott: 1843 Évi dij: 102 dollár. Kifizetetteteit 1891

biztositott összeg	5000 dollár
szaporodás a nyeremények által .	9686 „
kifizetetett összeg . .	14686 „

A biztositott összeg csaknem háromszorosára emelkedett; ennélfogva a befizetett dijak **4%-os kamatos kamatokkal** téritttettek vissza az örökösöknek és azonfelül a társaság teljes 48 éven át nyujtott a biztositottnak **folyton szaporodó** haláleseti biztositást.

A „THE MUTUAL" kötvényei 2 év után megtámadhatlanok és 3 év után nem válhatnak érvénytelenekké. Hadi kockázat felette előnyös feltételek mellett (többnyire ingyen) fogadtatik el. Járadékbiztositások különösen jutányosak. Minden egyéb tekintetben, bővebb felvilágositással készségesen szolgál a **zombori ügynökség Spitz és Neumann.**

Igazi

Szerbiai Negotini

VÖRÖS BOROK. LEGFINOMABB KÜLÖNLEGESSÉG.

Kaphatók

SZTANKOVITS BORIVOJ

borkereskedőnél

☛ **Ó-SZTAPÁRON.** ☚ 3—3

Teringettét bajtárs, önnek mindig oly gyönyörű tiszta az uniformisa, ön sok pénzt vághat a szoba fejéhez.

Oh! Ellenkezőleg! ezelőtt igen! — Most

Benzolinar-t

hozatok, mellyel inasom uniformisomat gyönyörűen kitisztitja és mellette mégkolosszális összegeket takaritok meg.

BENZOLINAR?!

mondja ön, miféle porteka az?

☛ **BENZOLINAR** ☚

törv. védve eltávolit minden foltot, bársony-, selyemposztóból stb. a nélkül, hogy a szövetbe, vagy a szinben valami kárt okozna, tisztit

uniformis-hajtókat

aranyat, elefántcsontot stb. stb., egy háztartásban sem szabad ennek hiányoznia.

„BENZOLINAR"

kapható a legtöbb vegyes-kereskedésben stb., 30 és 60 kr. egy üveggel.

Chem. gyár ROLOFF VILMOS LIPCSE.

Az osztrák-magyar monarchia egyedüli főraktárosa:

REINER FERENCZ és LIPOT

Gyógyszer-vegyeskereskedése

Budapest. Király-utcza 4. sz.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS",

a mely az uj évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alaposssága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés"-t népszerüvé. Az **országgyülési tárgyalásokról** a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hü tudósitást egyedül az „Egyetértés" közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdaközönség** nem szorul többé idegen nyelvü lapra, mert az „Egyetértés" **kereskedelmi s tőzsdei tudósitásainak** bőségével s alapossagával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés"-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tarczájában, **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két három regényt közöl egyszerre, ugy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termekeket jó magyarságu forditásban kapnak az „Egyetértés" olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni,** fizessen elő az „Egyetértés"-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., ¼ évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés" kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kivánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Czigarettázók!

A ki észszerüen czigarettázik, tudja azt, hogy a czigaretta jóságánál nemcsak a dohány, hanem a papir finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészsége érdekében ügyeljen minden czigarettázó, hogy a használandó papir finomsága minden kételyt kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

LES DERNIÉRES CARTOUCHES

Braunstein Fréres

Párisi gyárából, 65. Boulevard Exelmans

való czigarettapapir, melynek kitünő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papirt szállitson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztóközönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik czégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztes gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papirnak kezdetben teljes lapszámait és annak minőségét is leszállitják és kevesebb, silányabb papirt szállitanak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes czigarettázó a mi **„Les derniéres Cartouches"** jegyü árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult legjobbnak, minden más czigarettapapirnál. Egyuttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papirosunk czimlapján czégünk neve áll

Braunstein Fréres,

Czigarettapapirunk és hüvelyeink gyári raktára **Bécsben, I. Schottenring 25. sz.** alatt létezik.

Karácsonyi és Ujévi ajándékok.

Karácsonyi és Ujévi ajándékok.

Ugy a helybeli mint a vidéki igen tisztelt közönséget bátorkodom

Karácsonyi és Ujévi kiállitásom

megtekintésére felkérni a hol a következő szép áruk láthatók:

Bronczáruk Japan Szoba diszek, gyermek játékok, bőráruk kézimunkák, Boák Electre echarpok Babákban, fehérnemük, nyakkendők, esernyőkben meglepő választék.

Kiváló tisztelettel

Engel,

az „angyalhoz"

csak az Elefánt szállodával szemben.

Karácsonyi és Uj évi ajándékok.

Karácsonyi és Ujévi ajándékok.

Rendkivül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak?

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használt; még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállitatik (külsőleg észrevehetetlen, garantirozott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Hires tanarok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb ajánlások és alaposan kigyógyultak ezernyi hálairatai érdek nélkül tanácsoljak a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás discrétióval. Tartalom és származás felismerhetlen **Dr. Altmann Károly,** Wien, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágositó röpiratok kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 15—16

Szenved Ön **köszvényben, rheumában,** általános **ideggyöngeségben, neuralgiában, hiányos vérkeringésben,** ideges **gyomorgyengességben,** fejhez való **congestiókban, bénulásban, álmatlanságban, derékfájdalmakban,**

hátgerincz-zavarokban

akkor kérje a tisztelet-okmánnyal megkoronázott, **KÖLN-, WELSBEN- és STUTTGARTBAN** arany éremmel kitüntetett és Ausztria-Magyarországban cs. és kir. kiz. szabadalmazott galvano-, elektro- magneticusan ható

Frottirozó-készülékről

irt kitünő művet, mely a készülék hatásáról, alkalmazásáról és eredményéről felvilágositást ad. A készülék ára 12 frt. A kitünő művet használati utasitásokkal ingyen és portómentesen megkapható a feltaláló

Theo Biermanns, electrotechnicus BÉCS, I. SCHULERSTRASSE 18. sz. a. gyárában. 12—26

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.